Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 19 września 2024 r.*

Odwołanie – Prawo instytucjonalne – Jednolity statut posła do Parlamentu Europejskiego – Posłowie do Parlamentu Europejskiego wybrani w okręgach włoskich – Przyjęcie decyzji w sprawie emerytur i rent przez włoską izbę deputowanych – Zmiana wysokości emerytur i rent włoskich posłów krajowych – Wprowadzona w związku z tym przez Parlament Europejski zmiana wysokości emerytur i rent niektórych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych we Włoszech – Zastąpienie decyzji Parlamentu Europejskiego – Zachowanie interesu prawnego w uchyleniu wyroku Sądu Unii Europejskiej

W sprawie C-725/20 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 28 grudnia 2020 r.,

Maria Teresa Coppo Gavazzi, zamieszkała w Mediolanie (Włochy),

Cristiana Muscardini, zamieszkała w Mediolanie,

Luigi Vinci, zamieszkały w Mediolanie,

Agostino Mantovani, zamieszkały w Brescii (Włochy),

Anna Catasta, zamieszkała w Mediolanie,

Vanda Novati, zamieszkała w Varese (Włochy),

Francesco Enrico Speroni, zamieszkały w Busto Arsizio (Włochy),

Maria Di Meo, zamieszkała w Cellole (Włochy),

Giuseppe Di Lello Finuoli, zamieszkały w Palermo (Włochy),

Raffaele Lombardo, zamieszkały w Katanii (Włochy),

Olivier Dupuis, zamieszkały w Saint-Gilles (Belgia),

Leda Frittelli, zamieszkała w Frosinone (Włochy),

Livio Filippi, zamieszkały w Carpi (Włochy),

* Język postępowania: włoski.

Vincenzo Viola, zamieszkały w Palermo,

Antonio Mussa, zamieszkały w Turynie (Włochy),

Mauro Nobilia, zamieszkały w Rzymie (Włochy),

Clara di Prinzio, w charakterze spadkobierczyni Sergia Camilla Segrego, zamieszkała w Rzymie,

Stefano De Luca, zamieszkały w Palermo,

Riccardo Ventre, zamieszkały w Formicola (Włochy),

Mirella Musoni, zamieszkała w Rzymie,

Francesco Iacono, zamieszkały w Forio (Włochy),

Vito Bonsignore, zamieszkały w Turynie,

Claudio Azzolini, zamieszkały w Neapolu (Włochy),

Vincenzo Aita, zamieszkały w Campagna (Włochy),

Mario Mantovani, zamieszkały w Arconate (Włochy),

Vincenzo Mattina, zamieszkały w Buonabitacolo (Włochy),

Romano Maria La Russa, zamieszkały w Mediolanie,

Giorgio Carollo, zamieszkały w Torri di Quartesolo (Włochy),

Fiammetta Cucurnia, w charakterze spadkobierczyni Giulietta Chiesy, zamieszkała w Rzymie,

Roberto Costanzo, zamieszkały w Benewencie (Włochy),

Giorgio Gallenzi, w charakterze spadkobiercy Giulia Cesarego Gallenziego, zamieszkały w Rzymie,

Vitaliano Gemelli, zamieszkały w Rzymie,

Pasqualina Napoletano, zamieszkała w Anzio (Włochy),

Ida Panusa, zamieszkała w Latinie (Włochy),

których reprezentował M. Merola, avvocato,

wnoszący odwołanie,

w której drugą stroną postępowania jest:

Parlament Europejski, który reprezentowali S. Alves i S. Seyr, w charakterze pełnomocników,

strona pozwana w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: C. Lycourgos, prezes izby, O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot, S. Rodin (sprawozdawca) i L.S. Rossi, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

po zapoznaniu się z opinią rzecznik generalnej na posiedzeniu w dniu 11 stycznia 2024 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 W swoich odwołaniach Maria Teresa Coppo Gavazzi, Cristiana Muscardini, Luigi Vinci, Agostino Mantovani, Anna Catasta, Vanda Novati, Francesco Enrico Speroni, Maria Di Meo, Giuseppe Di Lello Finuoli, Raffaele Lombardo, Olivier Dupuis, Leda Frittelli, Livio Filippi, Vincenzo Viola, Antonio Mussa, Mauro Nobilia, Clara di Prinzio, w charakterze spadkobierczyni Sergia Camilla Segrego, Stefano De Luca, Riccardo Ventre, Mirella Musoni, Francesco Iacono, Vito Bonsignore, Claudio Azzolini, Vincenzo Aita, Mario Mantovani, Vincenzo Mattina, Romano Maria La Russa, Giorgio Carollo, Fiammetta Cucurnia, w charakterze spadkobierczyni Giulietta Chiesy, Roberto Costanzo, Giorgio Gallenzi, w charakterze spadkobiercy Giulia Cesarego Gallenziego, Vitaliano Gemelli, Pasqualina Napoletano i Ida Panusa wnoszą o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 15 października 2020 r., Coppo Gavazzi i in./Parlament (od T-389/19 do T-394/19, T-397/19, T-398/19, T-403/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, od T-409/19 do T-414/19, od T-416/19 do T-418/19, od T-420/19 do T-422/19, od T-425/19 do T-427/19, od T-429/19 do T-432/19, T-435/19, T-436/19, od T-438/19 do T-442/19, od T-444/19 do T-446/19, T-448/19, od T-450/19 do T-454/19, T-463/19 i T-465/19, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”, EU:T:2020:494), w którym Sąd oddalił ich skargi o stwierdzenie nieważności pism z dnia 11 kwietnia 2019 r. sporządzonych w odniesieniu do każdego z wnoszących odwołanie przez Parlament Europejski (zwanych dalej łącznie „spornymi decyzjami”) i dotyczących dostosowania wysokości świadczeń emerytalnych, z których wnoszący odwołanie korzystają w następstwie wejścia w życie w dniu 1 stycznia 2019 r. decyzji nr 14/2018 Ufficio di Presidenza della Camera dei deputati (prezydium izby deputowanych, Włochy) z dnia 12 lipca 2018 r. (zwanej dalej „decyzją nr 14/2018”).

I. Ramy prawne

A. Prawo Unii

1. Regulamin Parlamentu

2 Artykuł 25 regulaminu Parlamentu Europejskiego, w brzmieniu obowiązującym w trakcie ósmej kadencji parlamentarnej (2014–2019) (zwanego dalej „regulaminem Parlamentu"), zatytułowany „Kompetencje Prezydium", stanowił w ust. 3:

„Na wniosek Sekretarza Generalnego lub grupy politycznej Prezydium podejmuje decyzje finansowe, organizacyjne i administracyjne w sprawach dotyczących posłów".

3 Ten przepis regulaminu Parlamentu pozostał identyczny w wersji tego regulaminu obowiązującej w trakcie dziewiątej kadencji parlamentarnej (2019–2024).

2. Przepisy ZKDP

4 Artykuł 1 załącznika III do przepisów dotyczących zwrotu kosztów oraz diet posłów do Parlamentu Europejskiego, w brzmieniu obowiązującym do dnia 14 lipca 2009 r. (zwanych dalej „przepisami ZKDP"), stanowił:

„1. Każdy poseł do Parlamentu Europejskiego ma prawo do świadczeń emerytalnych.

2. Do momentu ustanowienia ostatecznego wspólnotowego systemu emerytalnego dla wszystkich członków Parlamentu Europejskiego i w przypadku, gdy w krajowym systemie emerytalnym nie przewidziano świadczeń emerytalnych lub gdy wysokość i/lub warunki otrzymywania w/w świadczeń nie są identyczne ze stosowanymi wobec członków parlamentu krajowego państwa członkowskiego, w którym został wybrany dany poseł, otrzymuje on, na własną prośbę, tymczasowe świadczenia emerytalne z części budżetu Unii Europejskiej przeznaczonej dla Parlamentu".

5 Artykuł 2 załącznika III do przepisów ZKDP stanowił:

„1. Tymczasowe świadczenia emerytalne wypłacane są w takiej samej wysokości i na tych samych warunkach co świadczenia emerytalne członków niższej izby parlamentu państwa członkowskiego, w którym poseł do Parlamentu Europejskiego został wybrany.

2. Poseł korzystający z postanowień art. 1 ust. 2 jest zobowiązany, po przystąpieniu do systemu, do odprowadzania do budżetu Unii Europejskiej składki emerytalnej obliczanej w taki sposób, aby odpowiadała ona składce, jaką uiszcza, w myśl przepisów krajowych, członek izby niższej parlamentu danego państwa członkowskiego".

6 Zgodnie z art. 3 ust. 1 i 2 załącznika III do przepisów ZKDP:

„1. Wniosek o przystąpienie do niniejszego tymczasowego systemu emerytalnego powinien zostać złożony w okresie dwunastu miesięcy od daty rozpoczęcia pełnienia mandatu posła.

W przypadku przekroczenia tego terminu jako datę przystąpienia przyjmuje się pierwszy dzień miesiąca, w którym wniosek został przyjęty.

2. Wniosek o wypłacanie świadczeń emerytalnych powinien zostać złożony w terminie sześciu miesięcy od momentu nabycia prawa do emerytury.

W przypadku przekroczenia tego terminu jako datę przystąpienia do systemu emerytalnego przyjmuje się pierwszy dzień miesiąca, w którym wniosek został przyjęty" [tłumaczenie nieoficjalne].

3. Statut posła

7 Artykuł 25 ust. 1 i 2 decyzji Parlamentu Europejskiego 2005/684/WE, Euratom, z dnia 28 września 2005 r. w sprawie przyjęcia statutu posła do Parlamentu Europejskiego (Dz.U. 2005, L 262, s. 1, zwanego dalej „statutem posła"), który wszedł w życie w dniu 14 lipca 2009 r., ma następujące brzmienie:

„1. Posłowie, którzy byli już członkami Parlamentu przed wejściem w życie niniejszego statutu i zostali ponownie wybrani, mogą w zakresie wynagrodzenia, odprawy przejściowej i poszczególnych rent pozostać przez cały okres działalności poselskiej przy obecnym systemie krajowym.

2. Płatności tych dokonuje się z budżetu państwa członkowskiego".

8 Artykuł 28 ust. 1 statutu posła stanowi:

„Uprawnienia do świadczeń emerytalnych nabyte przez posłów na mocy uregulowań poszczególnych państw członkowskich do momentu wejścia w życie niniejszego statutu pozostają w pełni w mocy".

4. Przepisy wykonawcze

9 Motyw 7 decyzji Prezydium Parlamentu Europejskiego 2009/C 159/01 z dnia 19 maja i 9 lipca 2008 r. ustanawiającej przepisy wykonawcze do statutu posła do Parlamentu Europejskiego (Dz.U. 2009, C 159, s. 1), zmienionej decyzją Prezydium Parlamentu Europejskiego 2010/C 340/06 z dnia 13 grudnia 2010 r. (Dz.U. 2010, C 340, s. 6) (zwanej dalej „przepisami wykonawczymi"), stanowi:

„Należy […] zapewnić, za pomocą przepisów przejściowych, by osoby korzystające z pewnych świadczeń przyznanych na podstawie przepisów ZKDP mogły z nich nadal korzystać po uchyleniu tych przepisów zgodnie z zasadą ochrony uzasadnionych oczekiwań. Należy również zagwarantować przestrzeganie praw emerytalnych nabytych w oparciu o przepisy ZKDP przed wejściem w życie statutu [posła]".

10 Artykuł 49 ust. 1 przepisów wykonawczych stanowi:

„Po wygaśnięciu mandatu poseł, który sprawował mandat przez co najmniej pełny rok, ma prawo do dożywotniej emerytury wypłacanej, począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym osiągnął wiek 63 lat.

Były poseł lub jego przedstawiciel prawny składa, z wyjątkiem przypadków siły wyższej, wniosek o wypłacanie świadczeń emerytalnych w terminie sześciu miesięcy od momentu nabycia prawa. Po upływie tego terminu za datę rozpoczęcia pobierania emerytury przyjmuje się pierwszy dzień miesiąca, w którym wpłynął wniosek".

11 Zgodnie z art. 73 przepisów wykonawczych weszły one w życie jednocześnie z wejściem w życie statutu posła, a mianowicie w dniu 14 lipca 2009 r.

12 Artykuł 74 przepisów wykonawczych stanowi, że z zastrzeżeniem przepisów przejściowych przewidzianych w ich tytule IV, wśród których znajduje się art. 75 tych przepisów, przepisy ZKDP wygasają z dniem wejścia w życie statutu posła.

13 Zgodnie z art. 75 przepisów wykonawczych:

„1. Renta rodzinna, renta inwalidzka, dodatkowa renta inwalidzka przyznawana dzieciom pozostającym na utrzymaniu oraz emerytura, przyznawane zgodnie z załącznikami I, II i III [do] przepisów ZKDP, są nadal wypłacane zgodnie z tymi załącznikami osobom, którym świadczenia te przysługiwały przed dniem wejścia w życie statutu [posła].

W przypadku gdy były poseł otrzymujący rentę inwalidzką umrze po dniu 14 lipca 2009 r., jego małżonek, partner w związku niemałżeńskim lub dzieci pozostające na utrzymaniu otrzymują rentę rodzinną zgodnie z warunkami określonymi w załączniku I [do] przepisów ZKDP.

2. Prawa emerytalne uzyskane przed dniem wejścia w życie statutu [posła] na podstawie wyżej wymienionego załącznika III stanowią prawa nabyte. Osoby, które nabyły prawa w tymże systemie emerytalnym, otrzymują świadczenia obliczone na podstawie praw nabytych na podstawie wyżej wymienionego załącznika III, o ile spełniają przesłanki przewidziane w prawie krajowym danego państwa członkowskiego i złożyły wniosek, o którym mowa w art. 3 ust. 2 wyżej wymienionego załącznika III".

B. Prawo włoskie

14 Zgodnie z art. 1 ust. 1–3 decyzji nr 14/2018:

„1. Począwszy od dnia 1 stycznia 2019 r. wysokość świadczeń dożywotnich, bezpośrednich i z rewersji, oraz części świadczenia dożywotniego w ramach świadczeń społecznych pro rata, bezpośrednich i z rewersji, do których uprawnienia zostały nabyte na podstawie przepisów obowiązujących w dniu 31 grudnia 2011 r., oblicza się zgodnie z nowymi zasadami przewidzianymi w niniejszej decyzji.

2. Ponowne wyliczenie, o którym mowa w poprzednim ustępie, następuje poprzez pomnożenie wysokości składki indywidualnej przez współczynnik przeliczeniowy związany z wiekiem posła w dniu, w którym poseł nabył prawo do świadczenia dożywotniego lub do świadczenia społecznego pro rata.

3. Stosuje się współczynniki przeliczeniowe wskazane w tabeli 1, załączonej do niniejszej decyzji".

II. Okoliczności powstania sporu

15 Okoliczności powstania sporu zostały przedstawione w pkt 14–23 zaskarżonego wyroku. Dla celów niniejszego odwołania można je streścić w następujący sposób.

16 Każdy z wnoszących odwołanie jest albo byłym posłem do Parlamentu Europejskiego, wybranym we Włoszech, albo następcą prawnym takiego byłego posła do Parlamentu Europejskiego, pobierającym emeryturę lub rentę rodzinną.

17 Poprzez dodanie wzmianki na rozliczeniach emerytur i rent za styczeń 2019 r. Parlament poinformował wnoszących odwołanie o tym, że wysokość ich emerytur i rent może ulec przeliczeniu w wykonaniu decyzji nr 14/2018, co może ewentualnie prowadzić do konieczności odzyskania nienależnie wypłaconych kwot.

18 Z dniem 1 stycznia 2019 r. Parlament, stosując tę decyzję na podstawie art. 2 ust. 1 załącznika III do przepisów ZKDP, obniżył wysokość świadczeń emerytalnych wnoszących odwołanie.

19 W nieopatrzonym datą piśmie kierownika wydziału ds. wynagrodzeń i uprawnień socjalnych posłów w Dyrekcji Generalnej (DG) ds. Finansów Parlamentu (zwanego dalej „kierownikiem wydziału"), załączonym do rozliczeń emerytur i rent wnoszących odwołanie za luty 2019 r., Parlament poinformował przede wszystkim wnoszących odwołanie, że w opinii nr SJ-0836/18 z dnia 11 stycznia 2019 r. (zwanej dalej „opinią służby prawnej") jego służba prawna potwierdziła automatyczne zastosowanie decyzji nr 14/2018 do ich sytuacji. W piśmie tym dodano, że po otrzymaniu niezbędnych informacji od Camera dei deputati (izby deputowanych, Włochy) Parlament powiadomi wnoszących odwołanie o ponownym ustaleniu wysokości ich emerytur i przystąpi do odzyskania ewentualnej różnicy w ciągu kolejnych dwunastu miesięcy. Wreszcie poinformował on wnoszących odwołanie, że ostateczna wysokość ich emerytury zostanie ustalona w drodze formalnego aktu, na który będzie można złożyć zażalenie lub skargę o stwierdzenie nieważności.

20 W spornych decyzjach kierownik wydziału poinformował w pierwszej kolejności wnoszących odwołanie, że wysokość ich świadczeń emerytalnych zostanie dostosowana, na podstawie art. 2 ust. 1 załącznika III do przepisów ZKDP, do wysokości obniżenia analogicznych świadczeń emerytalnych wypłacanych we Włoszech byłym posłom krajowym przez izbę deputowanych na podstawie uchwały nr 14/2018. W drugiej kolejności wskazano, że wysokość emerytur wnoszących odwołanie zostanie dostosowana od kwietnia 2019 r. – z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2019 r. – na podstawie projektów dotyczących ustalenia nowej wysokości emerytur, przekazanych w załączniku do tych decyzji. W trzeciej kolejności w spornych decyzjach wnoszącym odwołanie wyznaczono termin 30 dni na przedstawienie uwag, biegnący od dnia doręczenia wspomnianych decyzji. W braku takich uwag skutki owych decyzji byłyby uważane za ostateczne i pociągałyby za sobą między innymi obowiązek zwrotu kwot nienależnie pobranych za miesiące od stycznia do marca 2019 r.

21 Ponieważ żaden z wnoszących odwołanie nie przedstawił takich uwag, po upływie tego terminu skutki spornych decyzji stały się względem nich ostateczne.

III. Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

22 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniu 27 czerwca (sprawy od T-389/19 do T-393/19), 28 czerwca (sprawy T-397/19, T-407/19, od T-409/19 do T-411/19, T-413/19, T-414/19, T-416/19 i T-417/19), 1 lipca (sprawy T-436/19, od T-439/19 do T-442/19 i T-445/19), 2 lipca (sprawy T-421/19, T-422/19, T-425/19, T-426/19 i od T-429/19 do T-431/19) i 3 lipca (sprawy T-418/19, T-420/19, T-448/19 i od T-450/19 do T-453/19) wnoszący odwołanie wnieśli skargi o stwierdzenie nieważności spornych decyzji.

23 Na poparcie swoich skarg wnoszący odwołanie podnieśli cztery zarzuty. Zarzut pierwszy dotyczył braku właściwości kierownika wydziału do wydania spornych decyzji oraz naruszenia obowiązku uzasadnienia tych decyzji. Zarzut drugi dotyczył braku podstawy prawnej i błędnego zastosowania art. 75 przepisów wykonawczych. Zarzut trzeci dotyczył naruszenia prawa w zakresie kwalifikacji decyzji nr 14/2018 i błędnego zastosowania art. 75 ust. 2 przepisów wykonawczych. W zarzucie czwartym wnoszący odwołanie podnieśli naruszenie zasad pewności prawa, ochrony uzasadnionych oczekiwań, proporcjonalności i równości oraz naruszenie prawa własności.

24 Zaskarżonym wyrokiem Sąd odrzucił skargę w sprawie T-453/19 jako niedopuszczalną i oddalił wszystkie zarzuty w pozostałych sprawach, oddalając w związku z tym skargi w tych sprawach.

IV. Postępowanie i żądania stron przed Trybunałem

25 Wnoszący odwołanie wnoszą do Trybunału o:

– uchylenie zaskarżonego wyroku;

– przekazanie sprawy Panusa/Parlament (T-453/19) do ponownego rozpoznania przez Sąd;

– stwierdzenie nieważności spornych decyzji dotyczących pozostałych wnoszących odwołanie oraz

– obciążenie Parlamentu kosztami w postępowaniu odwoławczym i w postępowaniu przed Sądem.

26 Parlament wnosi do Trybunału o:

– oddalenie odwołania oraz

– obciążenie wnoszących odwołanie kosztami w postępowaniu odwoławczym i w postępowaniu przed Sądem.

27 W dniu 12 stycznia 2022 r. Enrico Falqui w ramach dotyczącego go postępowania w sprawie C-391/21 P złożył w sekretariacie Trybunału odpis wyroku nr 4/2021 Consiglio di giurisdizione della Camera dei deputati (rady sądu izby deputowanych, Włochy) z dnia 23 grudnia 2021 r. (zwanego dalej „wyrokiem nr 4/2021”), stwierdzającego nieważność decyzji nr 14/2018. Na tym etapie dokument ten nie został włączony do akt sprawy.

28 W dniu 9 marca 2022 r. wnoszący odwołanie w sprawie Santini i in./Parlament (C-198/21 P) złożyli ten sam wyrok w sekretariacie Trybunału.

29 W niniejszej sprawie, a także w sprawach Falqui/Parlament (C-391/21 P) oraz Santini i in./Parlament (C-198/21 P) w dniu 16 marca 2022 r. sekretariat przekazał stronom w tych sprawach środek organizacji postępowania zarządzony przez sędziego sprawozdawcę i rzecznik generalną na podstawie art. 62 regulaminu postępowania przed Trybunałem, zgodnie z którym wezwano te strony do przedstawienia wszystkich dokumentów mogących mieć wpływ na przedmiot dotyczącej ich sprawy, a w szczególności wyroku nr 4/2021.

30 W dniu 25 marca 2022 r. wnoszący odwołanie w niniejszej sprawie przedstawili szereg dokumentów, w tym wyrok nr 4/2021. W dniu 29 marca 2022 r. Parlament również przedstawił szereg dokumentów, w tym wyrok nr 4/2021 i dokument zatytułowany „Nowe zasady obliczania emerytur i rent przyjęte przez włoską izbę deputowanych". Instytucja ta poinformowała również Trybunał, że po otrzymaniu dodatkowych wyjaśnień, o które zwróciła się do izby deputowanych w odniesieniu do konkretnego stosowania tych zasad, dokona ona ponownego obliczenia emerytur i rent wnoszących odwołanie i przekaże im nowy projekt decyzji dotyczącej ustalenia ich uprawnień emerytalnych, w przedmiocie którego będą oni mieli możliwość przedstawienia uwag przed wydaniem ostatecznej decyzji.

31 W dniach 14 października i 29 listopada 2022 r. Parlament złożył w sekretariacie Trybunału decyzje końcowe ustalające nową wysokość emerytur i rent, które mają być wypłacane wnoszącym odwołanie od listopada 2022 r. wraz z należnymi zaległościami (zwane dalej „nowymi decyzjami Parlamentu").

32 Postanowieniem z dnia 25 października 2022 r. prezes Trybunału zwrócił się do stron o wyjaśnienie, czy uważają one, po pierwsze, że nowe decyzje Parlamentu zastąpiły ex tunc sporne decyzje, i po drugie, że w następstwie przyjęcia tych nowych decyzji odwołanie zachowało swój przedmiot.

33 W dniu 29 listopada 2022 r. Parlament wyjaśnił, że uważa, iż nowe decyzje Parlamentu zastąpiły ze skutkiem ex tunc sporne decyzje, lecz że odwołanie zachowało swój przedmiot. W interesie stron i prawidłowego administrowania wymiarem sprawiedliwości byłoby bowiem, aby Trybunał wypowiedział się w przedmiocie zasadności odwołania w celu wyjaśnienia kwestii, czy zaskarżony wyrok narusza prawo i czy Parlament może ponownie obliczyć, na podstawie art. 2 ust. 1 załącznika III do przepisów ZKDP, świadczenia emerytalne wnoszących odwołanie w przypadku zmiany, którą wprowadzono w mających zastosowanie przepisach krajowych.

34 Pismem złożonym w dniu 30 listopada 2022 r. wnoszący odwołanie wskazali, że uważają, iż nowe decyzje Parlamentu stanowiły zwykłą zmianę spornych decyzji.

35 W celu przeprowadzenia tego ponownego obliczenia Parlament nadal odwoływał się bowiem do przepisów krajowych, niezależnie od ich brzmienia, stosując – na podstawie dokonanej przez siebie wykładni art. 75 przepisów wykonawczych do statutu posła w związku z art. 2 ust. 1 załącznika III do przepisów ZKDP (zwanych dalej „przepisami wewnętrznymi Parlamentu") – automatycznie decyzje krajowe.

36 Wnoszący odwołanie stwierdzili, po pierwsze, że nowe decyzje Parlamentu są samoistnie identyczne, co najmniej w znacznej mierze, ze spornymi decyzjami. Po drugie, z przyjęcia nowych decyzji Parlamentu wynika uporczywe naruszanie zasady pewności prawa, zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań i praw nabytych, a także zasady proporcjonalności, na które powołano się przed Sądem i na etapie niniejszego odwołania. Innymi słowy, chociaż w przypadku niektórych wnoszących odwołanie nowe decyzje Parlamentu skutkowały przywróceniem

wysokości ich emerytur i rent, które otrzymywali oni przed wejściem w życie spornych decyzji, to nie zmienia to faktu, że naruszenie prawa popełnione przez Parlament nadal istnieje w formie nieprzeprowadzenia dochodzenia i błędnego zastosowania ogólnych zasad prawa Unii, co w niektórych przypadkach prowadziłoby do dalszego niezgodnego z prawem obniżenia tych kwot.

37 Ponadto wnoszący odwołanie uważają, że nowe decyzje Parlamentu nie mogą zastąpić ex tunc spornych decyzji, z wyjątkiem wysokości emerytur i rent mającej zastosowanie od dnia 1 stycznia 2019 r. Nowe obliczenia są nadal dokonywane na podstawie niezgodnej z prawem. Wreszcie wnoszący odwołanie podnoszą, że kierownik wydziału nie był właściwy do wydawania nowych decyzji Parlamentu, ponieważ nie był organem właściwym do wydawania aktów wykraczających poza zwykłą administrację.

V. W przedmiocie odwołania

38 Na poparcie odwołania wnoszący odwołanie podnoszą trzy zarzuty zmierzające w istocie do podważenia potwierdzenia przez Sąd zasadności wykładni przepisów wewnętrznych Parlamentu, która skłoniła tę instytucję do zastosowania decyzji nr 14/2018 w celu zmiany wysokości ich świadczeń emerytalnych. Część pierwsza zarzutu pierwszego dotyczy błędnej wykładni art. 75 przepisów wykonawczych, a część druga – naruszenia zasad pewności prawa i ochrony uzasadnionych oczekiwań oraz prawa własności ustanowionego w art. 17 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą"). Część pierwsza zarzutu drugiego dotyczy błędnej wykładni art. 74 i 75 przepisów wykonawczych w ten sposób, że przepisy załącznika III do przepisów ZKDP mogły stanowić podstawę prawną spornych decyzji, część druga – naruszenia przez Sąd art. 25 ust. 3 regulaminu Parlamentu w zakresie, w jakim błędnie orzekł on, że kierownik wydziału był właściwy do wydania tych decyzji, zaś część trzecia – naruszenia art. 296 TFUE w zakresie, w jakim Sąd błędnie orzekł, że wspomniane decyzje zostały uzasadnione w sposób wymagany prawem. Zarzut trzeci dotyczy wyłącznie E. Panusy i jest oparty na naruszeniu prawa, jakiego miał dopuścić się Sąd przy ocenie jej interesu prawnego.

A. Uwagi wstępne dotyczące dalszego istnienia interesu prawnego wnoszących odwołanie

39 Z pkt 31 niniejszego wyroku wynika, że nowe decyzje Parlamentu, wydane w toku postępowania przed Trybunałem, mają na celu ustalenie nowej wysokości świadczeń emerytalnych wypłacanych wnoszącym odwołanie od listopada 2022 r. wraz z należnymi zaległościami.

40 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zarówno przedmiot skargi, jak i interes prawny muszą istnieć, pod rygorem umorzenia postępowania, do momentu wydania orzeczenia sądowego, co oznacza, że odwołanie powinno w efekcie móc doprowadzić do poprawy sytuacji wnoszącego odwołanie (wyrok z dnia 4 września 2018 r., ClientEarth/Komisja, C-57/16 P, EU:C:2018:660, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo).

41 Jednakże interes prawny skarżącego niekoniecznie przestaje istnieć ze względu na to, iż akt zaskarżony przez skarżącego przestał wywoływać skutki w trakcie postępowania (zob. podobnie wyrok z dnia 28 maja 2013 r., Abdulrahim/Rada i Komisja, C-239/12 P, EU:C:2013:331, pkt 62).

42 W niektórych okolicznościach wnoszący odwołanie może zachować interes w żądaniu stwierdzenia nieważności aktu uchylonego w toku postępowania w celu spowodowania, by podmiot, który wydał zaskarżony akt, wprowadził w przyszłości odpowiednie zmiany i w ten

sposób zapobiegł powtórzeniu się niezgodności z prawem, którą według zarzutów obarczony jest zaskarżony akt (wyrok z dnia 6 września 2018 r., Bank Mellat/Rada, C-430/16 P, EU:C:2018:668, pkt 64 i przytoczone tam orzecznictwo).

43 W niniejszej sprawie z odpowiedzi Parlamentu z dnia 29 listopada 2022 r., streszczonej w pkt 33 niniejszego wyroku, wynika jednoznacznie, że instytucja ta zamierza, również w przyszłości, przeliczyć emeryturę byłych posłów do Parlamentu Europejskiego w przypadku zmiany przepisów krajowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 załącznika III do przepisów ZKDP (zwanych dalej „systemem dynamicznym").

44 Chociaż Parlament zastąpił sporne decyzje nowymi decyzjami, to jednak wszystkie te decyzje opierają się na wykładni przepisów wewnętrznych Parlamentu, zgodnie z którą instytucja ta jest zobowiązana do stosowania systemu dynamicznego do byłych posłów do Parlamentu Europejskiego pobierających emeryturę oraz do osób otrzymujących rentę rodzinną, którzy, tak jak wnoszący odwołanie, są objęci zakresem stosowania załączników do przepisów ZKDP (zwanych dalej „zainteresowanymi byłymi posłami do Parlamentu Europejskiego").

45 To właśnie ta wykładnia została zakwestionowana przez wnoszących odwołanie w ramach niniejszego odwołania. Wynika z tego, że niezależnie od zastąpienia ex tunc spornych decyzji wnoszący odwołanie zachowują interes w stwierdzeniu, że Sąd naruszył prawo, potwierdzając zasadność tej wykładni, która może zostać wdrożona przez Parlament przy przyjmowaniu w przyszłości decyzji analogicznych do spornych decyzji lub do nowych decyzji Parlamentu, w związku z czym istnieje nie tylko ryzyko powtórzenia się zarzucanej niezgodności z prawem, w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 42 niniejszego wyroku, lecz również ryzyko, że w przypadku skargi o stwierdzenie nieważności takich podobnych decyzji Sąd ponownie dopuści się podniesionych naruszeń prawa, które doprowadziły go do potwierdzenia zasadności wspomnianej wykładni.

46 Ponadto z nowych decyzji wynika, że Parlament nadal jest zdania, że kierownik wydziału jest uprawniony do wydawania decyzji dotyczących zmiany wysokości emerytur w przypadku zmiany przepisów krajowych i że decyzje te nie muszą zawierać uzasadnienia dotyczącego ich zgodności z prawem Unii.

47 Wynika z tego, że należy uznać, iż wnoszący odwołanie zachowują interes prawny we wniesieniu skargi do Trybunału w zakresie, w jakim niniejsze odwołanie jest skierowane przeciwko uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stanowiącemu niezbędną podstawę ocen Sądu, zgodnie z którymi, po pierwsze, z przepisów wewnętrznych Parlamentu wynika, że instytucja ta jest zobowiązana do stosowania systemu dynamicznego do zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego, po drugie, kierownik wydziału jest właściwy do wydawania decyzji w sprawie zmiany wysokości emerytur i rent byłych posłów, i po trzecie, Parlament nie jest zobowiązany do przedstawienia w takich decyzjach powodów uzasadniających ich zgodność z prawem Unii.

B. W przedmiocie zarzutu pierwszego

1. Argumentacja stron

48 Zarzut pierwszy składa się z dwóch części.

49 W części pierwszej wnoszący odwołanie zarzucają Sądowi, że w pkt 142–145, 147, 156, 159, 160 i 162 zaskarżonego wyroku stwierdził on, iż sporne decyzje nie naruszyły praw nabytych wnoszących odwołanie do pobierania emerytury, opierając się w szczególności na błędnym rozróżnieniu między obniżeniem kwoty emerytury a naruszeniem takich praw nabytych.

50 Takie stwierdzenie wymagałoby sprecyzowania okoliczności, w których obniżenie wysokości emerytury należnej byłym posłom do Parlamentu Europejskiego na mocy prawa Unii nie narusza prawa nabytego do jej pobierania. W przeciwnym razie stwierdzenie to byłoby arbitralne w zakresie, w jakim Sąd, po pierwsze, zaniechałby weryfikacji, czy miało to miejsce przy uwzględnieniu konkretnych sytuacji, i po drugie, nie wymieniłby obiektywnych, z góry określonych i niedyskryminujących kryteriów, które pozwoliłyby stwierdzić, w jakich sytuacjach obniżenie wysokości emerytury narusza prawo do emerytury byłych posłów do Parlamentu Europejskiego.

51 Ponadto Sąd nie dokonał rozróżnienia między ust. 1 i 2 art. 75 przepisów wykonawczych. Natomiast odrzucił on tezę o ostatecznym ustaleniu świadczenia emerytalnego nabytego w chwili uchylenia przepisów ZKDP, zarówno w sytuacjach, o których mowa w art. 75 ust. 1 przepisów wykonawczych, jak i w sytuacjach, o których mowa w art. 75 ust. 2 tych przepisów.

52 Zdaniem wnoszących odwołanie prawo do emerytury byłego posła do Parlamentu Europejskiego powstaje z chwilą zaprzestania pełnienia przezeń urzędu, pod warunkiem że opłacał on składki przez co najmniej pięć lat. Aby prawo to było wymagalne, dana osoba powinna osiągnąć wiek emerytalny przewidziany w ustawodawstwie państwa członkowskiego, w którym została wybrana, a wniosek o wypłatę emerytury powinien zostać złożony zgodnie z art. 3 ust. 2 załącznika III do przepisów ZKDP. Tym samym naruszenie uprawnień emerytalnych wynikające ze spornych decyzji, które miały naruszyć wymagalne uprawnienia, dotyczyło dwóch sytuacji, o których mowa w art. 75 przepisów wykonawczych, a w szczególności sytuacji, o której mowa w ust. 1 tego artykułu.

53 W niniejszej sprawie sporne decyzje zmieniły nie tylko wysokość emerytury wnoszących odwołanie, lecz również metodę obliczania tej kwoty. Metoda obliczania oparta na dodatku otrzymywanym w trakcie sprawowania mandatu zainteresowanego posła do Parlamentu Europejskiego zostałaby bowiem zastąpiona, z mocą wsteczną, metodą opartą na składkach opłacanych przez tego posła. Ponowne obliczenie wysokości emerytury wnoszących odwołanie odnosiło się nie do kwot należnych od wejścia w życie decyzji nr 14/2018, lecz ab initio, a mianowicie do emerytury należnej byłemu zainteresowanemu posłowi do Parlamentu Europejskiego wybranemu we Włoszech od momentu jego przejścia na emeryturę. Ponadto ponowne obliczenie zostałoby dokonane tak, jak gdyby w trakcie sprawowania mandatu wszyscy byli posłowie do Parlamentu Europejskiego odprowadzali składki na podstawie tej samej stawki określonej w decyzji nr 14/2018, co stawiałoby w niekorzystnej sytuacji wnoszących odwołanie, którzy odprowadzali składki wyższe niż wynikające z tej stawki.

54 Pomocniczo, to znaczy na wypadek, gdyby rozróżnienie między prawem do emerytury a prawem do świadczenia emerytalnego miało zastosowanie, wnoszący odwołanie utrzymują, że z art. 75 przepisów wykonawczych wynika, iż mają oni nie tylko prawo do emerytury, lecz również prawo do pobierania stałej kwoty emerytury, odpowiadającej tej, jakiej mogli się spodziewać w chwili podjęcia decyzji o odprowadzaniu składek do systemu emerytalnego ustanowionego przepisami ZKDP, lub przynajmniej od dnia wejścia w życie statutu posłów – wbrew temu, co stwierdził Sąd w pkt 143 zaskarżonego wyroku.

55 Sporne decyzje powodują nierównowagę ze szkodą dla wnoszących odwołanie, ponieważ wpłacone składki nie miały wówczas żadnego wpływu na nabycie prawa do emerytury. Ta nierównowaga jest tym bardziej oczywista w przypadku wnoszących odwołanie, którzy wykonując jedynie część pełnego okresu mandatu posła do Parlamentu Europejskiego, ponieważ skrócili go lub rozpoczęli w trakcie kadencji, opłacali dodatkowe składki, aby pokryć również lata, w których nie odprowadzali składek, tak aby mogli ubiegać się o prawo do emerytury na podstawie przepisów ZKDP.

56 W części drugiej zarzutu pierwszego wnoszący odwołanie utrzymują, że oddalenie w pkt 204, 211 i 236 zaskarżonego wyroku ich argumentów dotyczących naruszenia zasad pewności prawa i ochrony uzasadnionych oczekiwań oraz prawa własności ustanowionego w art. 17 Karty opiera się na rozumowaniu, które narusza te ogólne zasady prawa Unii i to prawo podstawowe uznane w Karcie.

57 Po pierwsze, określenie uprawnień emerytalnych na podstawie nowych przepisów narusza zasadę pewności prawa, która zgodnie z racją bytu art. 28 statutu posła i art. 75 przepisów wykonawczych stoi na przeszkodzie naruszeniu praw nabytych.

58 Po drugie, takie obliczenie narusza zasadę ochrony uzasadnionych oczekiwań, ponieważ nie pozwala ona na zmianę zasad obliczania wysokości emerytury, do których wnoszący odwołanie dobrowolnie przystąpili.

59 Ponadto w pkt 202 zaskarżonego wyroku Sąd nie wziął pod uwagę okoliczności, że Parlament poinformował wnoszących odwołanie o możliwym zastosowaniu wobec nich decyzji nr 14/2018 dopiero w styczniu 2019 r., czyli po dacie, w której należało zastosować wynikające z tej decyzji obniżenie wysokości ich świadczeń emerytalnych, a mianowicie w dniu 1 stycznia 2019 r.

60 Po trzecie, wnoszący odwołanie podnoszą, że Sąd naruszył prawo własności zapisane w art. 17 Karty.

61 W pierwszej kolejności Sąd dokonał w pkt 222 zaskarżonego wyroku rozróżnienia między naruszeniem prawa do emerytury a zwykłą waloryzacją wysokości emerytury. Sąd nie wskazał jednak, gdzie znajduje się granica, po przekroczeniu której zmiana wysokości emerytury nie respektuje już istoty prawa własności i prowadzi do naruszenia prawa do emerytury jako takiego.

62 W drugiej kolejności w pkt 228 zaskarżonego wyroku Sąd błędnie stwierdził w oparciu o treść decyzji nr 14/2018, że obniżenie wysokości świadczeń emerytalnych wnoszących odwołanie miało na celu dostosowanie wysokości świadczeń emerytalnych wypłacanych wszystkim byłym posłom do Parlamentu Europejskiego do metody obliczania wysokości składek w oparciu o treść decyzji nr 14/2018.

63 Zdaniem wnoszących odwołanie to rozumowanie Sądu jest błędne. Opiera się ono bowiem na przepisach prawa włoskiego, a nie na celu interesu ogólnego uznanym w porządku prawnym Unii. Tymczasem do Sądu należało zbadanie, czy Parlament należycie sprawdził, czy waloryzacja emerytur byłych posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych we Włoszech była, w szczególności w świetle celu interesu ogólnego uznanego w porządku prawnym Unii, zgodna z prawem Unii.

64 Ponadto wspomniane rozumowanie wypaczyło metodę obliczania wysokości emerytur przewidzianą w decyzji nr 14/2018, której nie można uznać za mającą charakter składkowy, ponieważ opiera się ona nie na określonej indywidualnie stawce składek wpłacanych do budżetu Unii, lecz na identycznej stawce dla wszystkich zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego. Tak więc były poseł do Parlamentu Europejskiego, który w trakcie sprawowania swojej kadencji opłacał składki obliczone według stawki wyższej od tej identycznej stawki, utraciłby możliwość korzystania z części składek wykraczających poza wspomnianą stawkę. W związku z tym metoda obliczania wysokości emerytur ustanowiona decyzją nr 14/2018 wskazuje nie tylko na naruszenie prawa własności, lecz również na naruszenie zasady proporcjonalności, ponieważ opiera się ona na niezindywidualizowanej stawce składek.

65 To naruszenie zasady proporcjonalności w świetle przedstawionego uzasadnienia jest tym bardziej oczywiste, że system składkowy emerytur został wprowadzony po raz pierwszy we Włoszech w dniu 1 stycznia 1996 r. i został rozszerzony na większość pracowników od dnia 1 stycznia 2012 r. Natomiast spornymi decyzjami system składkowy został nałożony na wnoszących odwołanie w odniesieniu do okresu opłacania składek poprzedzającego rok 1995, kiedy to ów system składkowy nie istniał we Włoszech dla nikogo.

66 Parlament podnosi, że zarzut pierwszy należy w części odrzucić jako niedopuszczalny, a w części oddalić jako bezzasadny.

2. Ocena Trybunału

a) Uwagi wstępne

67 W części pierwszej zarzutu pierwszego wnoszący odwołanie podnoszą, opierając się na art. 75 przepisów wykonawczych, że system dynamiczny narusza prawa nabyte do pobierania świadczeń emerytalnych.

68 W związku z tym poprzez taki zarzut wnoszący odwołanie kwestionują w istocie zasadność wykładni przepisów wewnętrznych Parlamentu, zgodnie z którą instytucja ta jest zobowiązana do stosowania systemu dynamicznego do zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego.

69 To samo dotyczy części drugiej tego zarzutu w zakresie, w jakim wnoszący odwołanie podnoszą w niej, że stosowanie nowych przepisów dotyczących obliczania wysokości ich świadczeń emerytalnych nie jest zgodne ani z zasadą pewności prawa, ponieważ te nowe przepisy naruszają prawa nabyte do pobierania emerytury, ani z zasadą ochrony uzasadnionych oczekiwań, ponieważ zasada ta stoi na przeszkodzie jakiemukolwiek obniżeniu kwoty emerytury, którą wnoszący odwołanie spodziewali się otrzymywać, przystępując dobrowolnie do systemu emerytalnego ustanowionego w art. 2 ust. 1 załącznika III do przepisów ZKDP.

70 Natomiast w zakresie, w jakim w tej części drugiej wnoszący odwołanie zarzucają Sądowi, że nie uwzględnił on faktu, iż Parlament zbyt późno poinformował ich o możliwym zastosowaniu decyzji nr 14/2018, nie krytykują oni uzasadnienia zaskarżonego wyroku, które stanowi niezbędne wsparcie jednej z ocen Sądu, o których mowa w pkt 47 niniejszego wyroku. Argument ten dotyczy bowiem szczególnej okoliczności związanej z przyjęciem spornych decyzji.

71 Co się tyczy wciąż wspomnianej części drugiej zarzutu, w zakresie, w jakim wnoszący odwołanie zarzucają w niej Sądowi, że ten dokonał oceny zgodności spornych decyzji z prawem własności ustanowionym w Karcie nie w świetle celu uznanego w prawie Unii, lecz w świetle celu realizowanego przez decyzję nr 14/2018, kwestionują oni w istocie zgodność z prawem Unii wykładni przepisów wewnętrznych Parlamentu, zgodnie z którą instytucja ta jest zobowiązana do stosowania systemu dynamicznego do zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego.

72 Wnoszący odwołanie nie kwestionują natomiast zasadności wykładni przepisów wewnętrznych Parlamentu, gdy zarzucają Sądowi, po pierwsze, że nie określił on granicy, po przekroczeniu której zmiana wysokości emerytury nie respektuje już istoty prawa własności i prowadzi do naruszenia prawa do emerytury jako takiego, a po drugie, że przeinaczył on metodę obliczania emerytur przewidzianą w decyzji nr 14/2018. Ponieważ za pomocą takich argumentów wnoszący odwołanie nie krytykują uzasadnienia zaskarżonego wyroku, które stanowi niezbędne wsparcie jednej z ocen Sądu, o których mowa w pkt 47 niniejszego wyroku, argumentów tych nie należy badać.

73 To samo dotyczy argumentacji dotyczącej naruszenia zasady proporcjonalności, w ramach której wnoszący odwołanie utrzymują, że decyzja nr 14/2018 nie jest zgodna z tą zasadą ze względu, po pierwsze, na metodę obliczania świadczeń przewidzianą w tej decyzji, a po drugie, na kontekst historyczny, w jaki wpisuje się wspomniana decyzja.

b) Co do istoty

1) W przedmiocie zarzucanego naruszenia przepisów wewnętrznych Parlamentu

74 Wnoszący odwołanie zarzucają zasadniczo Sądowi, że w pkt 163 zaskarżonego wyroku orzekł on, na podstawie uzasadnienia przedstawionego w pkt 142–145, 147, 156, 159, 160 i 162 tego wyroku, że Parlament mógł skutecznie oprzeć się na swoich przepisach wewnętrznych w celu zastosowania systemu dynamicznego do zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego.

75 Należy przede wszystkim zauważyć, że zgodnie z art. 2 ust. 1 załącznika III do przepisów ZKDP „[t]ymczasowe świadczenia emerytalne wypłacane są w takiej samej wysokości i na tych samych warunkach co świadczenia emerytalne członków niższej izby parlamentu państwa członkowskiego, w którym poseł do Parlamentu Europejskiego został wybrany".

76 Jak wskazał w istocie Sąd w pkt 139 zaskarżonego wyroku, ze sformułowania „[t]ymczasowe świadczenia emerytalne wypłacane są w takiej samej wysokości i na tych samych warunkach" wynika, że Parlament jest zobowiązany do stosowania do zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego zasad obliczania emerytur stosowanych do członków parlamentu państwa członkowskiego, w którym ci byli posłowie do Parlamentu Europejskiego zostali wybrani. Innymi słowy, instytucja ta jest zobowiązana do stosowania systemu dynamicznego wobec zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego.

77 Ta wykładnia art. 2 ust. 1 załącznika III do przepisów ZKDP jest zgodna z celem tego przepisu wynikającym z art. 1 ust. 2 tego załącznika.

78 Ten ostatni przepis przewiduje bowiem, że z emerytury przewidzianej w art. 2 ust. 1 wspomnianego załącznika mogą korzystać jedynie byli posłowie do Parlamentu Europejskiego, których system emerytalny państwa członkowskiego, w którym zostali wybrani, nie przewiduje emerytury, lub w wypadku których wysokość lub sposób obliczania emerytury, o którą mogą się ubiegać, nie są identyczne z tymi mającymi zastosowanie do członków parlamentu krajowego.

79 W związku z tym art. 2 ust. 1 załącznika III do przepisów ZKDP ma zasadniczo na celu umożliwienie byłym posłom do Parlamentu Europejskiego znajdującym się w sytuacji, o której mowa w art. 1 ust. 2 tego załącznika, traktowania ich w taki sam sposób jak posłów do Parlamentu Europejskiego, których krajowy system emerytalny przewidywał prawo do emerytury, którego wysokość lub zasady obliczania były takie same jak w przypadku członków ich parlamentu krajowego.

80 Wykładnia tego przepisu w ten sposób, że nakłada on na Parlament obowiązek stosowania systemu dynamicznego do zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego, skutkuje tym samym poddaniem ich, podobnie jak tych innych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego, zmianom wprowadzonym do zasad obliczania wysokości emerytur członków ich parlamentu krajowego.

81 System ten, oparty na załączniku III do przepisów ZKDP, został utrzymany, na mocy art. 75 przepisów wykonawczych, po wejściu w życie statutu posła, w szczególności w odniesieniu do świadczeń emerytalnych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego.

82 Jest prawdą, że art. 74 przepisów wykonawczych przewiduje, że przepisy ZKDP wygasają w dniu wejścia w życie statutu posła. W tym względzie Sąd słusznie zauważył w pkt 153 zaskarżonego wyroku, że statut posła i przepisy wykonawcze ustanowiły dwa kolejne systemy emerytalne, z których wynikają dwa rodzaje uprawnień emerytalnych, a mianowicie, po pierwsze, uprawnienia emerytalne nabyte do dnia 14 lipca 2009 r., daty wejścia w życie wspomnianego statutu, na podstawie przepisów wewnętrznych Parlamentu, a po drugie, uprawnienia emerytalne nabyte po tej dacie na podstawie art. 49 przepisów wykonawczych.

83 Jednakże, jak wyraźnie stanowi art. 74 przepisów wykonawczych, to wygaśnięcie przepisów ZKDP następuje z zastrzeżeniem przepisów przejściowych przewidzianych w tytule IV tych przepisów. Wśród tych przepisów przejściowych znajduje się art. 75 tych przepisów.

84 Jak stwierdził Sąd w pkt 145 i 153 zaskarżonego wyroku, art. 75 ust. 1 przepisów wykonawczych ma zastosowanie do byłych posłów do Parlamentu Europejskiego, w tym do niektórych z wnoszących odwołanie, którzy wpłacili do budżetu Unii składki na podstawie art. 2 ust. 2 załącznika III do przepisów ZKDP i zaczęli pobierać emeryturę na podstawie tego załącznika przed wejściem w życie statutu posła, podczas gdy art. 75 ust. 2 przepisów wykonawczych ma zastosowanie do byłych posłów do Parlamentu Europejskiego, w tym do innych wnoszących odwołanie, którzy, mimo że również opłacali takie składki, nie rozpoczęli jeszcze pobierania świadczeń emerytalnych w dniu wejścia w życie statutu posła.

85 Po pierwsze bowiem, zgodnie z art. 75 ust. 1 przepisów wykonawczych emerytury przyznawane na podstawie załącznika III do przepisów ZKDP są nadal wypłacane na podstawie tego załącznika osobom, które korzystały z tych świadczeń przed dniem wejścia w życie statutu posła.

86 Jak słusznie zauważył Sąd w pkt 140 zaskarżonego wyroku, z brzmienia tego przepisu, a dokładniej z bezwzględnie wiążącego charakteru sformułowania „są nadal wypłacane [na podstawie załącznika III do przepisów ZKDP]", jak również z użycia czasu teraźniejszego trybu oznajmującego w tym sformułowaniu należy wywieść, że system dynamiczny nadal ma zastosowanie do zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego po wejściu w życie statutu posła.

87 Po drugie, z art. 75 ust. 2 zdanie pierwsze przepisów wykonawczych wynika, że „[p]rawa emerytalne uzyskane przed dniem wejścia w życie statutu [posła] na podstawie […] załącznika III [do przepisów ZKDP] stanowią prawa nabyte", a z drugiego zdania tego przepisu wynika, że „[o]soby, które nabyły prawa [na podstawie załącznika III do przepisów ZKDP], otrzymują świadczenia obliczone na podstawie praw nabytych na podstawie [tego] załącznika […], o ile spełniają przesłanki przewidziane w prawie krajowym danego państwa członkowskiego i złożyły wniosek, o którym mowa w art. 3 ust. 2 wyżej wymienionego załącznika III".

88 W zakresie, w jakim art. 75 ust. 2 zdanie drugie przepisów wykonawczych przewiduje warunki, jakie byli posłowie do Parlamentu Europejskiego muszą spełnić, aby otrzymać emeryturę obliczoną na podstawie praw nabytych na podstawie załącznika III do przepisów ZKDP, przepis ten nie ma zastosowania do byłych posłów do Parlamentu Europejskiego, którzy rozpoczęli pobieranie emerytury na podstawie tego załącznika przed wejściem w życie statutu posła.

89 Ponadto w zakresie, w jakim art. 75 ust. 2 zdanie drugie przepisów wykonawczych przewiduje, że zainteresowani byli posłowie do Parlamentu Europejskiego otrzymują emeryturę na podstawie załącznika III do przepisów ZKDP na podstawie praw nabytych, pojęcie „[nabytych] praw emerytalnych" w rozumieniu tego art. 75 ust. 2 należy rozumieć, jak słusznie podkreślił Sąd, w istocie, w pkt 143 i 151 zaskarżonego wyroku, jako dotyczące praw emerytalnych wynikających ze składek zapłaconych indywidualnie przez każdego z byłych posłów do Parlamentu Europejskiego, stanowiących podstawę obliczenia emerytury wypłacanej im na podstawie art. 2 ust. 1 załącznika III do przepisów ZKDP. Pojęcia tego nie można zatem rozumieć w ten sposób, że odnosi się ono do podnoszonego prawa do pobierania stałej i niezmiennej kwoty emerytury, obliczonej na podstawie przepisów krajowych obowiązujących w chwili wejścia w życie statutu posła lub w chwili przystąpienia do systemu ustanowionego przez ten przepis.

90 Wbrew temu, co twierdzą wnoszący odwołanie, Sąd nie naruszył zatem również prawa, uznając w pkt 142 zaskarżonego wyroku, że obniżenie wysokości świadczeń zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego nie narusza ich „[nabytych] uprawnień emerytalnych" w rozumieniu przepisów wewnętrznych Parlamentu, ponieważ gwarantują im one jedynie prawo do tego, by wysokość ich emerytury została określona zgodnie z systemem dynamicznym.

91 W związku z tym zarówno z brzmienia, jak i z kontekstu oraz celu przepisów wewnętrznych Parlamentu wynika, że w pkt 163 zaskarżonego wyroku Sąd w żaden sposób nie naruszył prawa, orzekając, że Parlament mógł zgodnie z prawem oprzeć się na swoich przepisach wewnętrznych w celu zastosowania systemu dynamicznego do zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego.

2) W przedmiocie zarzucanego naruszenia zasad ochrony uzasadnionych oczekiwań i pewności prawa oraz prawa własności ustanowionego w art. 17 Karty

92 Wnoszący odwołanie utrzymują, że przyjęta przez Sąd wykładnia przepisów wewnętrznych Parlamentu jest sprzeczna z zasadami ochrony uzasadnionych oczekiwań i pewności prawa oraz z prawem własności zagwarantowanym w art. 17 Karty.

93 Zgodnie z ogólną zasadą wykładni akt prawny Unii powinien być interpretowany, tak dalece, jak to możliwe, w sposób, który nie podważa jego ważności, i w zgodzie z całością prawa pierwotnego, w tym w szczególności z postanowieniami Karty. W związku z tym, gdy tekst prawa wtórnego Unii można poddać więcej niż jednej wykładni, należy dać raczej pierwszeństwo tej wykładni, która zapewnia zgodność przepisu z prawem pierwotnym, niż wykładni prowadzącej do uznania jego niezgodności z tym prawem (wyrok z dnia 21 czerwca 2022 r., Ligue des droits humains, C-817/19, EU:C:2022:491, pkt 86 i przytoczone tam orzecznictwo).

94 Co się tyczy przede wszystkim zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań, wnoszący odwołanie podnoszą, że okoliczność, iż dobrowolnie przystąpili do systemu emerytalnego ustanowionego w art. 2 ust. 1 załącznika III do przepisów ZKDP, gwarantuje im na mocy tej zasady, że wysokość ich emerytury jest obliczana zgodnie z zasadami obowiązującymi w chwili przystąpienia do tego systemu.

95 Zgodnie z orzecznictwem Trybunału nikt nie może skutecznie powoływać się na naruszenie wspomnianej zasady, jeśli administracja nie udzieliła mu precyzyjnych zapewnień. Możliwość powołania się na zasadę ochrony uzasadnionych oczekiwań przysługuje każdej osobie, u której instytucja wzbudziła uzasadnione nadzieje. W tym względzie zapewnieniami mogącymi wzbudzić takie nadzieje są, niezależnie od formy, w jakiej zostały przekazane, dokładne, bezwarunkowe, spójne informacje, pochodzące z uprawnionych i wiarygodnych źródeł (zob. podobnie wyrok z dnia 23 stycznia 2019 r., Deza/ECHA, C-419/17 P, EU:C:2019:52, pkt 69, 70 i przytoczone tam orzecznictwo).

96 Natomiast jeżeli ostrożna i poinformowana osoba jest w stanie przewidzieć przyjęcie środka Unii mogącego naruszyć jej interesy, to nie może ona powoływać się na zasadę ochrony uzasadnionych oczekiwań w razie przyjęcia takiego środka (zob. podobnie wyrok z dnia 23 stycznia 2019 r., Deza/ECHA, C-419/17 P, EU:C:2019:52, pkt 71 i przytoczone tam orzecznictwo).

97 Okoliczność, że były poseł do Parlamentu Europejskiego przystąpił dobrowolnie do systemu emerytalnego ustanowionego w art. 2 ust. 1 załącznika III do przepisów ZKDP, nie dała mu jednak prawa – w chwili przystąpienia do tego systemu – do pobierania emerytury przewidywalnej, stałej i niezmiennej. Jak bowiem słusznie orzekł Sąd w pkt 208 i 209 zaskarżonego wyroku, których wnoszący odwołanie nie krytykowali w odwołaniu, jedynym zapewnieniem, precyzyjnym i bezwarunkowym, jakie Parlament był w stanie udzielić, było zapewnienie, że zgodnie z jego przepisami wewnętrznymi zainteresowani byli posłowie do Parlamentu Europejskiego otrzymywaliby emeryturę, której wysokość i warunki byłyby takie same jak w przypadku członków parlamentu państwa członkowskiego, w którym zostali wybrani, zgodnie z systemem dynamicznym.

98 Wynika z tego, że wykładnia przepisów wewnętrznych Parlamentu, zgodnie z którą instytucja ta jest zobowiązana do stosowania tego systemu, jest zgodna z zasadą ochrony uzasadnionych oczekiwań.

99 Następnie, co się tyczy prawa własności, wnoszący odwołanie podnoszą, że Sąd naruszył prawo w pkt 228 zaskarżonego wyroku, badając zgodność spornych decyzji z prawem własności w świetle celu decyzji nr 14/2018, a nie celu uznanego w prawie Unii.

100 Należy przypomnieć, że w pkt 219 zaskarżonego wyroku Sąd orzekł, iż nawet jeśli sporne decyzje nie pociągają za sobą zwykłego pozbawienia emerytur wnoszących odwołanie, to jednak obniżają one ich kwotę, ograniczając w ten sposób ich prawo własności.

101 Następnie w pkt 220–235 zaskarżonego wyroku Sąd zbadał, czy ograniczenie to odpowiada wymogom art. 52 ust. 1 Karty, przypomnianym w pkt 213 tego wyroku. W tym względzie w pkt 227 wspomnianego wyroku Sąd orzekł, że ocena celu interesu ogólnego realizowanego przez sporne decyzje nie może być dokonywana bez uwzględnienia celów, które doprowadziły do przyjęcia decyzji nr 14/2018. To w tym zakresie Sąd – po przeprowadzeniu badania zgodności tych decyzji z prawem własności, którego dokonał w pkt 228–234 tego wyroku, biorąc pod uwagę te cele – orzekł w pkt 236 tego wyroku, że zarzut dotyczący naruszenia prawa własności należy oddalić.

102 Zgodnie z orzecznictwem Trybunału zakres tego prawa należy, zgodnie z art. 52 ust. 3 Karty, określić z uwzględnieniem art. 1 protokołu dodatkowego nr 1 do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanego w Paryżu w dniu 20 marca 1952 r., który ustanawia to prawo (zob. podobnie wyrok z dnia 13 czerwca 2017 r., Florescu i in., C-258/14, EU:C:2017:448, pkt 49).

103 Z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wynika, że uprawnienia wynikające z zapłaty składek na system zabezpieczenia społecznego stanowią prawa majątkowe dla celów tego art. 1 (wyrok z dnia 13 czerwca 2017 r., Florescu i in., C-258/14, EU:C:2017:448, pkt 50).

104 Ponadto obniżenie wysokości emerytury, które może mieć wpływ na jakość życia zainteresowanego, stanowi ograniczenie jego prawa własności (zob. podobnie wyrok ETPC z dnia 1 września 2015 r. w sprawie Da Silva Carvalho Rico przeciwko Portugalii, CE:ECHR:2015:0901DEC001334114, § 33).

105 W zakresie, w jakim wykładnia przepisów wewnętrznych Parlamentu, zgodnie z którą instytucja ta jest zobowiązana do stosowania systemu dynamicznego do zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego, może prowadzić do takiego obniżenia wysokości emerytury, wykładnia ta może prowadzić do ograniczenia prawa własności ustanowionego w art. 17 Karty.

106 Tymczasem prawo własności nie jest prawem absolutnym, a zatem korzystanie z niego może podlegać ograniczeniom, pod warunkiem w szczególności, że ograniczenia te są uzasadnione celami interesu ogólnego realizowanymi przez Unię (zob. podobnie wyrok z dnia 13 czerwca 2017 r., Florescu i in., C-258/14, EU:C:2017:448, pkt 51 i przytoczone tam orzecznictwo).

107 Zgodnie bowiem z art. 52 ust. 1 Karty wszelkie ograniczenia prawa własności zapisanego w jej art. 17 są zgodne z tym ostatnim postanowieniem, o ile są przewidziane ustawą, szanują istotę prawa własności oraz – z zastrzeżeniem zasady proporcjonalności – są konieczne i rzeczywiście odpowiadają celom interesu ogólnego uznawanym przez Unię lub potrzebom ochrony praw i wolności innych osób.

108 W tym względzie w pierwszej kolejności należy przypomnieć, że wymóg, zgodnie z którym wszelkie ograniczenia korzystania z praw podstawowych muszą być przewidziane ustawą, oznacza, że podstawa prawna, która pozwala na ingerencję w te prawa, musi sama określać zakres ograniczenia wykonywania danego prawa, przy czym z jednej strony wymaganie to nie wyklucza, by to ograniczenie było sformułowane w sposób wystarczająco otwarty, tak aby można je było dostosować do zmieniających się sytuacji, a z drugiej strony Trybunał może, w stosownym przypadku, doprecyzować poprzez wykładnię konkretny zakres ograniczenia, z punktu widzenia zarówno samego brzmienia rozpatrywanych przepisów Unii, jak i ich ogólnej systematyki oraz celów, którym służą, zinterpretowanych w świetle praw podstawowych gwarantowanych w Karcie (wyrok z dnia 21 czerwca 2022 r., Ligue des droits humains, C-817/19, EU:C:2022:491, pkt 114).

109 Jak wskazano w pkt 91 niniejszego wyroku, zarówno z brzmienia, jak i z kontekstu oraz celu wewnętrznych przepisów Parlamentu, które mają zasięg ogólny w odniesieniu do posłów do Parlamentu Europejskiego, a zatem można je uznać za równoważne – na płaszczyźnie wewnętrznej tej instytucji – z „ustawą" w rozumieniu art. 52 ust. 1 Karty [zob. analogicznie opinia 1/15 (Umowa UE–Kanada o danych PNR) z dnia 26 lipca 2017 r., EU:C:2017:592, pkt 145, 146], wynika, że wspomniana instytucja jest zobowiązana do stosowania systemu dynamicznego do zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego.

110 W drugiej kolejności Sąd, jako sąd orzekający co do istoty, i nie naruszając prawa, mógł stwierdzić w pkt 216 i 235 zaskarżonego wyroku, że wnoszący odwołanie nie przedstawili konkretnych dowodów mogących wykazać, że obniżenie wysokości ich emerytur narusza istotę ich prawa własności lub że należy je uznać za nieproporcjonalne.

111 W trzeciej kolejności, co się tyczy kwestii, czy system dynamiczny i mogące z niego wynikać obniżki kwot świadczeń emerytalnych są konieczne i rzeczywiście odpowiadają jednemu lub kilku celom interesu ogólnego uznawanym przez Unię, należy stwierdzić, że Sąd naruszył prawo w pkt 227 zaskarżonego wyroku, gdy uznał, że biorąc pod uwagę art. 2 ust. 1 załącznika III do przepisów ZKDP, przyjęcie spornych decyzji było siłą rzeczy uzależnione od wyborów dokonanych przez właściwe organy włoskie, w związku z czym „[o]cena realizowanego celu interesu ogólnego nie może zatem pomijać celów, jakie leżały u podstaw wydania [spornej] decyzji nr 14/2018".

112 Cele decyzji nr 14/2018, mającej zastosowanie do zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego na mocy systemu dynamicznego, mają bowiem charakter czysto krajowy. Jako takie nie mogą zatem uzasadniać obniżenia wysokości świadczeń emerytalnych, ponieważ kwoty te są wypłacane w ramach systemu emerytalnego ustanowionego nie na podstawie prawa krajowego, lecz na podstawie prawa Unii, i obciążają budżet Unii.

113 W związku z tym w pkt 228–234 zaskarżonego wyroku Sąd również niesłusznie uwzględnił cele realizowane przez tę decyzję krajową w celu zbadania, czy naruszenie prawa własności wnoszących odwołanie, wynikające ze spornych decyzji, było uzasadnione.

114 Należy jednak przypomnieć, że jeśli w uzasadnieniu wyroku Sądu dopuszczono się naruszenia prawa Unii, lecz sentencja tego wyroku okazuje się zasadna w świetle innych względów prawnych, to naruszenie takie nie może skutkować uchyleniem tego wyroku i w takiej sytuacji uzasadnienie to należy zastąpić innym i oddalić odwołanie (wyrok z dnia 14 grudnia 2023 r., Komisja/Amazon.com i in., C-457/21 P, EU:C:2023:985, pkt 51 i przytoczone tam orzecznictwo).

115 Należy zatem zbadać, czy oddalenie zarzutu szczegółowego dotyczącego naruszenia prawa własności ustanowionego w art. 17 Karty wydaje się zasadne ze względów prawnych innych niż te dotknięte błędem wskazanym w pkt 111 i 113 niniejszego wyroku.

116 W tym względzie należy zauważyć, że stosowanie systemu dynamicznego do byłych posłów do Parlamentu Europejskiego znajdujących się w sytuacji, o której mowa w art. 1 ust. 2 załącznika III do przepisów ZKDP, realizuje cel interesu ogólnego uznawany przez Unię w zakresie, w jakim zmierza ono, jak wynika z pkt 79 niniejszego wyroku, do traktowania w taki sam sposób, po pierwsze, posłów do Parlamentu Europejskiego, którzy albo nie byli objęci systemem emerytalnym w państwie członkowskim, w którym zostali wybrani, albo korzystali z systemu emerytalnego, którego wysokość lub zasady obliczania emerytury nie były takie same jak w przypadku członków parlamentu krajowego, i po drugie, posłów do Parlamentu Europejskiego, których krajowy system emerytalny przewidywał wysokość lub zasady obliczania emerytury takie same jak w przypadku członków parlamentu krajowego.

117 Stosowanie systemu dynamicznego do zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego rzeczywiście odpowiada temu celowi równego traktowania, ponieważ skutkuje tym, że obie kategorie posłów do Parlamentu Europejskiego wymienione w poprzednim punkcie podlegają w każdym czasie przepisom krajowym dotyczącym obliczania świadczeń emerytalnych członków parlamentu danego państwa członkowskiego.

118 Stosowanie to było ponadto konieczne do osiągnięcia wspomnianego celu, ponieważ jedynie dostosowanie wysokości lub zasad obliczania emerytury, takie jak przewidziane w art. 2 ust. 1 załącznika III do przepisów ZKDP w związku z art. 1 ust. 2 tego załącznika, mogło prowadzić do równego traktowania wspomnianych kategorii posłów do Parlamentu Europejskiego.

119 Wydaje się zatem, że pomimo naruszenia prawa wskazanego w pkt 111 i 113 niniejszego wyroku oddalenie zarzutu szczegółowego dotyczącego naruszenia prawa własności ustanowionego w art. 17 Karty jest zasadne, ponieważ rozpatrywane ograniczenie prawa własności spełnia wszystkie przesłanki określone w art. 52 ust. 1 Karty.

120 Wreszcie, jeśli chodzi o zasadę pewności prawa, wnoszący odwołanie utrzymują, że stoi ona na przeszkodzie naruszeniu ich praw nabytych, do którego prowadzi stosowanie systemu dynamicznego.

121 W ramach badania zgodności spornych decyzji z zasadą pewności prawa Sąd przypomniał w pkt 191 zaskarżonego wyroku, że już z pkt 126–161 tego wyroku wynika, iż należy odróżnić „prawa emerytalne nabyte" od „wysokości świadczeń". Sąd wskazał w tym względzie, że o ile „prawa emerytalne" zostały ostatecznie nabyte i nie mogą być zmieniane, a świadczenia są ciągle wypłacane, o tyle nic nie stoi na przeszkodzie dostosowaniu wysokości świadczeń w górę lub w dół, do czego Parlament był zobowiązany w niniejszej sprawie ze względu na ciążący na nim obowiązek stosowania systemu dynamicznego do zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego.

122 W pkt 202 zaskarżonego wyroku Sąd zakończył swoją analizę, orzekając, że wnoszący odwołanie nie wykazali, iż w niniejszej sprawie naruszono zasadę pewności prawa. Przepisy wewnętrzne Parlamentu oznaczały bowiem, że nowe kwoty świadczeń emerytalnych wnoszących odwołanie wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2019 r. Tymczasem Sąd przypomniał, że te przepisy wewnętrzne obowiązywały już przed dniem 1 stycznia 2019 r., a nie po tej dacie. Ponadto wnoszący odwołanie nie wykazali ani nie twierdzili, że Parlament zastosował te nowe kwoty

przed dniem 1 stycznia 2019 r., czyli przed datą przyjętą w tym celu w decyzji nr 14/2018. Wreszcie, zdaniem Sądu od stycznia 2019 r. Parlament poinformował wnoszących odwołanie o możliwym zastosowaniu wobec nich zasad określonych w decyzji nr 14/2018, co instytucja ta potwierdziła im w lutym 2019 r. Sąd wywiódł z tego, że wnoszący odwołanie zostali poinformowani przed wydaniem spornych decyzji o zmianie zasad mających zastosowanie do obliczania wysokości ich świadczeń emerytalnych.

123 W tym względzie należy przypomnieć, że zasada pewności prawa wymaga, aby dane uregulowanie Unii umożliwiało zainteresowanym dokładne zapoznanie się z zakresem obowiązków, które na nich nakłada, oraz aby mogli oni poznać jednoznacznie swoje prawa i obowiązki i podjąć w związku z tym odpowiednie działania (wyrok z dnia 9 listopada 2023 r., Global Silicones Council i in./Komisja, C-558/21 P, EU:C:2023:839, pkt 99 i przytoczone tam orzecznictwo).

124 Tak więc nowe ustawy, które wprowadzają zmiany do dawnej ustawy, mają zastosowanie, z zastrzeżeniem wyjątków, do przyszłych skutków sytuacji powstałych pod rządami dawnej ustawy. Inaczej jest jedynie w przypadku sytuacji, które powstały i w pełni zrealizowały się pod rządami dawnej ustawy i które przyznawały prawa nabyte. Prawo jest uważane za nabyte, gdy okoliczność powodująca jego powstanie zaistnieje przed zmianą przepisów. Jednakże nie jest tak w przypadku prawa, którego przesłanka powstania nie zrealizowała się pod rządami przepisu, który został zmieniony (zob. podobnie wyrok z dnia 9 marca 2023 r., Grossetête/Parlament, C-714/21 P, EU:C:2023:187, pkt 84 i przytoczone tam orzecznictwo).

125 Co się tyczy w szczególności prawa do pobierania emerytury, prawo to nabywa się co do zasady w chwili zaistnienia zdarzenia powodującego powstanie tego prawa, to znaczy w chwili, gdy emerytura staje się wymagalna (zob. podobnie wyrok z dnia 9 marca 2023 r., Grossetête/Parlament, C-714/21 P, EU:C:2023:187, pkt 85–87).

126 Nie oznacza to jednak, że każda zmiana w sposobie obliczania wysokości świadczenia emerytalnego, która pociąga za sobą obniżenie tej kwoty, stosowane na podstawie uregulowania przyjętego po tym, gdy to świadczenie emerytalne stało się wymagalne, stanowi naruszenie tych praw nabytych.

127 W tym względzie należy przypomnieć, że w prawie Unii nie istnieje zasada, zgodnie z którą prawa nabyte nie mogą w żadnym wypadku być zmieniane lub ograniczane. Istnieje możliwość, pod pewnymi warunkami, zmiany takich praw (zob. podobnie wyrok z dnia 9 marca 2023 r., Grossetête/Parlament, C-714/21 P, EU:C:2023:187, pkt 88, 89).

128 W niniejszej sprawie Sąd mógł słusznie uznać, na podstawie dowodów potwierdzonych w szczególności w pkt 202 zaskarżonego wyroku, że stosowanie systemu dynamicznego przewidzianego w załączniku III do przepisów ZKDP i w art. 75 przepisów wykonawczych jest zgodne z zasadą pewności prawa.

129 W świetle wszystkich powyższych rozważań należy oddalić zarzut pierwszy w zakresie, w jakim wnoszący odwołanie kwestionują w nim wykładnię przepisów wewnętrznych Parlamentu, zgodnie z którą instytucja ta jest zobowiązana do stosowania systemu dynamicznego do zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego.

C. W przedmiocie zarzutu drugiego

1. Argumentacja stron

130 Zarzut drugi składa się z trzech części.

131 W części pierwszej wnoszący odwołanie podnoszą, że w pkt 126 zaskarżonego wyroku Sąd naruszył prawo, dokonując wykładni art. 74 i 75 przepisów wykonawczych w ten sposób, że przepisy załącznika III do przepisów ZKDP mogły stanowić ważną podstawę prawną dla przyjęcia spornych decyzji.

132 Sąd uznał bowiem, na podstawie odesłania zawartego w art. 74 przepisów wykonawczych w związku z ich art. 75, że zastosowanie znajduje nie treść tego załącznika w chwili przyjęcia statutu posła, lecz przepis prawny jako taki, podczas gdy został on uchylony. Tym samym zdaniem Sądu wspomniany załącznik powinien mieć zastosowanie nie tylko w odniesieniu do momentu uchylenia dawnego systemu emerytalnego, lecz również w przyszłości, przy stosowaniu z mocą wsteczną zmian włoskich świadczeń emerytalnych, o których zadecydowano, gdy załącznik III już nie obowiązywał.

133 Zdaniem wnoszących odwołanie z brzmienia art. 74 przepisów wykonawczych w związku z motywem 7 tych przepisów wynika bowiem, że załącznik III do przepisów ZKDP został całkowicie uchylony w dniu wejścia w życie statutu posła.

134 W części drugiej wnoszący odwołanie utrzymują, że w pkt 90–92 zaskarżonego wyroku Sąd naruszył prawo, dokonując wykładni art. 25 ust. 3 regulaminu Parlamentu w ten sposób, że kierownik wydziału był właściwy do wydania spornych decyzji, ponieważ jego subdelegacja była zgodna z prawem.

135 Sporne decyzje powinny były zostać przyjęte przez prezydium Parlamentu w zakresie, w jakim miały one charakter aktów zarządu nadzwyczajnego. Decyzje takie są bowiem związane z nową, złożoną i nieprzewidzianą sytuacją, o czym świadczy zresztą interwencja służby prawnej Parlamentu, w związku z czym ich zgodność z normami i zasadami wyższego rzędu Unii powinna była zostać sprawdzona przed ich przyjęciem. W związku z tym nie chodzi tu o decyzje czysto techniczne, które mogą być delegowane na kierownika wydziału.

136 W części trzeciej zarzutu drugiego wnoszący odwołanie podnoszą, że w pkt 110–114 zaskarżonego wyroku Sąd popełnił błąd w ocenie uzasadnienia spornych decyzji.

137 Decyzje te ograniczają się do pośredniego odesłania do uzasadnienia zawartego w opinii służby prawnej. Jednakże opinii tej ani nie przytoczono w spornych decyzjach, ani nie załączono do nich jako załącznika. Wspomniana opinia nie została również załączona do komunikatu załączonego do rozliczeń emerytur za luty 2019 r., które zostały wysłane do wnoszących odwołanie. Została ona jedynie w nich przytoczona w formie zwykłej wzmianki, zgodnie z którą służba prawna Parlamentu potwierdziła automatyczne stosowanie decyzji nr 14/2018.

138 Ponadto Sąd błędnie stwierdził, że w piśmie skierowanym przez kierownika wydziału w dniu 11 czerwca 2019 r. do L.A. Floria, strony skarżącej w sprawie T-465/19, wspomniano o bezpośrednim linku do strony internetowej Parlamentu umożliwiającym zapoznanie się z opinią służby prawnej. Pismo to było bowiem odpowiedzią na uwagi przedstawione przez

zainteresowanego po doręczeniu dotyczącego go pisma z dnia 11 kwietnia 2019 r. Pozostali wnoszący odwołanie nie otrzymali zatem takiej informacji, a w spornych decyzjach nie odniesiono się do linku do strony internetowej, na której opinia służby prawnej jest publicznie dostępna.

139 Okoliczność, że wnoszącym odwołanie udało się uzyskać tę opinię, nie może prowadzić do wniosku, że wymogi formalne przewidziane w art. 296 TFUE zostały spełnione.

140 Wreszcie opinia służby prawnej zawierała jedynie niepełne i zwięzłe badanie przestrzegania norm wyższego rzędu i podstawowych zasad prawa Unii, co Sąd pominął.

141 Parlament utrzymuje, że zarzut drugi należy oddalić jako bezzasadny.

2. Ocena Trybunału

a) Uwagi wstępne

142 Część pierwsza, dotycząca naruszenia art. 74 i 75 przepisów wykonawczych, dotyczy wykładni przepisów wewnętrznych Parlamentu, zgodnie z którą instytucja ta jest zobowiązana do stosowania systemu dynamicznego do zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego. W świetle orzecznictwa przypomnianego w pkt 42 niniejszego wyroku należy zbadać zasadność takiego zarzutu szczegółowego, ponieważ wnoszący odwołanie podnoszą w nim niezgodność z prawem, która może się powtórzyć w przyszłości.

143 To samo dotyczy części drugiej, w której wnoszący odwołanie podnoszą, że kierownik wydziału nie był właściwy, na podstawie art. 25 ust. 3 regulaminu Parlamentu, do wydania spornych decyzji.

144 W części trzeciej wnoszący odwołanie podnoszą zasadniczo, że Sąd naruszył art. 296 TFUE. Po pierwsze, Sąd błędnie orzekł w pkt 112 i 116 zaskarżonego wyroku, że Parlament nie uchybił ciążącemu na nim obowiązkowi uzasadnienia, ponieważ wnoszący odwołanie mieli swobodny dostęp do treści opinii służby prawnej i pełną jej znajomość przed wniesieniem skargi. Po drugie, Sąd pominął okoliczność, że opinia służby prawnej zawierała jedynie niepełne i zwięzłe badanie przestrzegania norm wyższego rzędu i podstawowych zasad prawa Unii.

145 W tym względzie należy stwierdzić, że ta część zarzutu jest niedopuszczalna.

146 Zgodnie z art. 256 ust. 1 TFUE oraz z art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej odwołanie ogranicza się do kwestii prawnych. Jedynie Sąd jest właściwy do ustalenia i dokonania oceny istotnych okoliczności faktycznych, jak również do dokonania oceny dowodów. Ocena tych okoliczności faktycznych i dowodów nie jest zatem, z wyjątkiem przypadków ich przeinaczenia, kwestią prawną podlegającą, jako taka, kontroli Trybunału w ramach odwołania (wyrok z dnia 28 września 2023 r., Changmao Biochemical Engineering/Komisja, C-123/21 P, EU:C:2023:708, pkt 121 i przytoczone tam orzecznictwo).

147 W pierwszej kolejności w zakresie, w jakim wnoszący odwołanie kwestionują, że mieli oni swobodny dostęp do treści opinii służby prawnej i pełną jej znajomość przed wniesieniem skargi, dążą oni w rzeczywistości do tego, aby Trybunał dokonał nowej oceny okoliczności faktycznych i dowodów, nie powołując się jednak na ich przeinaczenie przez Sąd.

148 W drugiej kolejności, jeśli chodzi o argument wnoszących odwołanie, zgodnie z którym Sąd pominął częściowy i zwięzły charakter badania przestrzegania norm wyższego rzędu i podstawowych zasad prawa Unii, jakie zawierała opinia służby prawnej, należy stwierdzić, że jest on niedopuszczalny, ponieważ opiera się na niezgodności z prawem, której miał dopuścić się Parlament, co nie zostało podniesione, a w konsekwencji nie był przedmiotem dyskusji przed Sądem.

149 Z art. 58 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wynika, że zarzuty odwołania muszą być oparte na argumentach dotyczących postępowania przed Sądem. Ponadto zgodnie z art. 170 § 1 regulaminu postępowania odwołanie nie może zmieniać przedmiotu sporu przed Sądem. Właściwość Trybunału w postępowaniu odwoławczym jest zatem ograniczona do oceny rozstrzygnięcia prawnego w przedmiocie zarzutów i argumentów rozpatrywanych w pierwszej instancji (wyrok z dnia 21 grudnia 2021 r., Aeris Invest/CRU, C-874/19 P, EU:C:2021:1040, pkt 53 i przytoczone tam orzecznictwo).

150 Wnoszący odwołanie zarzucili wprawdzie Parlamentowi przed Sądem, jak wynika z pkt 99 zaskarżonego wyroku, że instytucja ta nie zbadała, w jakim zakresie zastosowanie z mocą wsteczną mniej korzystnego systemu emerytalnego mogłoby być zgodne z prawem Unii. Jednakże argument ten różni się od argumentu streszczonego w pkt 140 niniejszego wyroku w szczególności dlatego, że nie dotyczy on obowiązku uzasadnienia, jak słusznie orzekł Sąd w pkt 120 zaskarżonego wyroku.

151 Wynika stąd, że należy zbadać zasadność jedynie części pierwszej i drugiej zarzutu drugiego.

b) Co do istoty

152 W odniesieniu do części pierwszej należy zauważyć, że art. 74 przepisów wykonawczych stanowi, iż z zastrzeżeniem przepisów przejściowych przewidzianych w tytule IV tych przepisów, przepisy ZKDP wygasają z dniem wejścia w życie statutu posła.

153 Z tekstu tego nie można wywnioskować, że zainteresowani byli posłowie do Parlamentu Europejskiego powinni podlegać w sposób nienaruszalny zasadom obliczania emerytur mającym zastosowanie w chwili uchylenia przepisów ZKDP do członków parlamentu państwa członkowskiego, w którym ci byli posłowie zostali wybrani.

154 Jak wynika z pkt 81–83 niniejszego wyroku, system dynamiczny znajduje zastosowanie do takich posłów na mocy art. 75 przepisów wykonawczych po wejściu w życie statutu posła.

155 Wbrew temu, co twierdzą wnoszący odwołanie, takiej wykładni art. 75 przepisów wykonawczych nie podważa motyw 7 tych przepisów.

156 Motyw 7 przepisów wykonawczych stanowi, po pierwsze, że „osoby korzystające z pewnych świadczeń przyznanych na podstawie przepisów ZKDP [powinny móc] z nich nadal korzystać po uchyleniu tych przepisów zgodnie z zasadą ochrony uzasadnionych oczekiwań”, i po drugie, że „[n]ależy również zagwarantować przestrzeganie praw emerytalnych nabytych w oparciu o przepisy ZKDP przed wejściem w życie statutu [posła]”.

157 Z motywu tego wynika, że uściśla on, iż świadczenia przyznawane na podstawie tego uregulowania są nadal wypłacane, przy czym nie można z tego wywnioskować, że uregulowanie to przestanie mieć zastosowanie po tej dacie.

158 Tym samym pojęcie „[nabytych] praw emerytalnych” ma w tym motywie ten sam zakres co w art. 75 ust. 2 przepisów wykonawczych, sprecyzowane w pkt 89 niniejszego wyroku.

159 W związku z tym Sąd nie naruszył prawa, stwierdzając w istocie w pkt 126 zaskarżonego wyroku, że art. 2 ust. 1 załącznika III do przepisów ZKDP, w którym przewidziano stosowanie systemu dynamicznego do zainteresowanych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego, nie został uchylony i pozostaje w mocy po wejściu w życie statutu posła – w przypadku wnoszących odwołanie.

160 W związku z powyższym część pierwszą należy oddalić jako bezzasadną.

161 Co się tyczy części drugiej, należy zauważyć, że Sąd stwierdził w pkt 90 zaskarżonego wyroku, iż kierownik wydziału został mianowany subdelegowanym urzędnikiem zatwierdzającym dla linii budżetowej 1030, dotyczącej emerytur i rent, o których mowa w załączniku III do przepisów ZKDP, decyzją FINS/2019-01 dyrektora generalnego ds. finansów Parlamentu z dnia 23 listopada 2018 r. i że w decyzji tej wyraźnie wskazano, iż kierownik wydziału jest upoważniony do działania w szczególności przy ustalaniu zobowiązań prawnych i zobowiązań budżetowych, rozliczaniu wydatków i zatwierdzaniu płatności, a także przy sporządzaniu prognoz wierzytelności, ustalaniu należności do odzyskania oraz wydawaniu nakazów odzyskania środków.

162 W pkt 91 zaskarżonego wyroku Sąd wskazał w szczególności, że zasady określone w przepisach wykonawczych i przepisach ZKDP, w brzmieniu przyjętym przez Prezydium Parlamentu, nie zostały zmienione przez kierownika wydziału, a jedynie przez niego wprowadzone w życie.

163 W tych okolicznościach Sąd orzekł w pkt 92 zaskarżonego wyroku, że kierownik wydziału jest właściwy do wydania spornych decyzji.

164 W zakresie, w jakim decyzja FINS/2019-01 dyrektora generalnego ds. finansów Parlamentu z dnia 23 listopada 2018 r. zezwala kierownikowi wydziału między innymi na ustalanie zobowiązań prawnych i zobowiązań budżetowych, na rozliczanie wydatków i zatwierdzanie płatności, a także na sporządzanie prognoz wierzytelności, ustalanie należności do odzyskania oraz wydawanie nakazów odzyskania środków, jest ona sformułowana w sposób wystarczająco szeroki, aby objąć sytuacje, na które powołują się wnoszący odwołanie, a mianowicie sytuacje nowe, złożone i nieprzewidziane w dziedzinach delegowanych.

165 Ponadto wnoszący odwołanie nie podnoszą, że decyzja ta zawiera zastrzeżenie dotyczące właściwości do stosowania prawa pierwotnego Unii, a w szczególności postanowień Karty, w ramach przyjmowania decyzji z tych dziedzin.

166 Co więcej, art. 25 ust. 3 regulaminu Parlamentu nie zawiera, wbrew temu, co twierdzą wnoszący odwołanie, żadnego zastrzeżenia właściwości w tej dziedzinie na rzecz Prezydium Parlamentu. Zgodnie bowiem z tym przepisem „[n]a wniosek Sekretarza Generalnego lub grupy politycznej Prezydium [Parlamentu] podejmuje decyzje finansowe, organizacyjne i administracyjne w sprawach dotyczących posłów”. Z przepisu tego nie można również wywieść podnoszonego rozróżnienia między aktami zarządu nadzwyczajnego, których wydawanie jest zastrzeżone dla Prezydium Parlamentu, a aktami zwykłego organu administracji, które zostały delegowane na kierownika wydziału.

167 W związku z tym część drugą należy oddalić jako bezzasadną.

168 Wynika stąd, że zarzut drugi należy w części odrzucić jako niedopuszczalny, a w części oddalić jako bezzasadny.

D. W przedmiocie zarzutu trzeciego

1. Argumentacja stron

169 Zarzut trzeci jest skierowany przeciwko pkt 70 zaskarżonego wyroku, w którym Sąd uznał za niedopuszczalną skargę I. Panusy w sprawie T-453/19 ze względu na to, że dotyczące jej pismo kierownika wydziału z dnia 11 kwietnia 2019 r. nie spowodowało żadnego obniżenia jej renty rodzinnej.

170 Wniosek ten narusza prawo, ponieważ zasadniczo renta rodzinna, z której korzysta I. Panusa, jest obliczana na podstawie przepisów załącznika III do przepisów ZKDP, podczas gdy ustalenie takiej renty wchodzi w zakres przepisów załącznika I do tych przepisów, co powinno prowadzić do tego, że I. Panusa będzie mogła ubiegać się o wyższą kwotę renty.

171 Parlament podnosi, że zarzut trzeci należy odrzucić jako niedopuszczalny, a posiłkowo oddalić jako bezzasadny.

2. Ocena Trybunału

172 Należy stwierdzić, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku, do którego odnosi się zarzut trzeci, nie stanowi koniecznej podstawy jednego z orzeczeń Sądu, o których mowa w pkt 47 niniejszego wyroku.

173 W związku z tym nie należy badać tego zarzutu.

174 Ponieważ wszystkie zarzuty podniesione przez wnoszących odwołanie na jego poparcie zostały oddalone, odwołanie należy oddalić w całości.

VI. W przedmiocie kosztów

175 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach. Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.

176 Ponieważ wnoszący odwołanie przegrali sprawę, należy – zgodnie z żądaniem Parlamentu – obciążyć ich własnymi kosztami oraz kosztami poniesionymi przez Parlament.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

1) Odwołanie zostaje oddalone.

2) **Maria Teresa Coppo Gavazzi, Cristiana Muscardini, Luigi Vinci, Agostino Mantovani, Anna Catasta, Vanda Novati, Francesco Enrico Speroni, Maria Di Meo, Giuseppe Di Lello Finuoli, Raffaele Lombardo, Olivier Dupuis, Leda Frittelli, Livio Filippi, Vincenzo Viola, Antonio Mussa, Mauro Nobilia, Clara di Prinzio, w charakterze spadkobierczyni Sergia Camilla Segrego, Stefano De Luca, Riccardo Ventre, Mirella Musoni, Francesco Iacono, Vito Bonsignore, Claudio Azzolini, Vincenzo Aita, Mario Mantovani, Vincenzo Mattina, Romano Maria La Russa, Giorgio Carollo, Fiammetta Cucurnia, w charakterze spadkobierczyni Giulietta Chiesy, Roberto Costanzo, Giorgio Gallenzi, w charakterze spadkobiercy Giulia Cesarego Gallenziego, Vitaliano Gemelli, Pasqualina Napoletano i Ida Panusa zostają obciążeni, poza własnymi kosztami, kosztami poniesionymi przez Parlament Europejski.**

Podpisy